

SF, 9119

WÕTA ja LOE!

№ 8.

Õhmedail ja hädaohtlikel teedel.

Rats sündmust elust. John B. Gough.

Meie üheks suureks ülesandeks on äratada inimesi wälwale ja õhutada neid tegema midagi joomise kibeda needuse wastu. Paljud ütlevad, et nad midagi ei märka sellest hirmlast pahast, millest kõneleme. Ja tõepoolest ei teaagi nad ka joomise needusest enam, kui endisaja eit teadis neist maastikkudest, millest läbi sõitis efinest korda raudteewagunis. Keegi küsis talt: „No, proua, mis te nägite?“ — „Nägin? Mitte midagi peale mõninga heinasa, ja needki liutsid teine poole.“

Soomin, et mõitfin tergitada loori, mis nende silme eest warjab selle õudse luukambri jalabusi.

Do, seda joomise koledat needust! Inimmoistus ei wõi aru saada seda kogu ta ulatuses. Jumal ei ole kunagi annud inimesele küllalt elawat mõtteujutust selle nägemiseks, ega kõnewõimet, mis mõits seda päris selgelt walguštada. Kogu sellel needusel on ainult üks põhjus ja see on joowastawate jookide tarwitamine nautimisainena. See pärast sõdinegi me joowastawate

jookide wastu, et nad sarnaseid tagajärgi kaata toowad.

Ei tallelgi inimesel ole mõtet, ka watsust iaada joobitust. Ei keegi alguses mõtle minna taotsele, tuua häbi oma perefonnale, määrada oma au ja leab nime, häwitada oma tulewikku, kaotada oma mehifust ning hukata end ihu kui hinge poolest. Ei tallelgi inimesel pole eesmärgits ledauhust teha. Kuid joomise kole petlitus ja tawalus tuleb selgesti nähtawale just selles wiisis, kuibas inimesed libisewad alla, mõbda seda kallakut pinda, tolli tollit, samm sammult täieliku hukatuse poole.

Do, seda joomise petmiswõimet! Kui suur selle nõiawõim on inimeste üle, keda ta sel wiisil on saanud oma wõrku, keda ta siis meelewallaga walitseb! Me näeme tänapäewgi inimesi walmistamas omale hukatust ja nad teawad seda i segi. Ara üttele, et selline inimene ei tea end olevat hukatusteel. Ta teab, et iga klaas, mille ta wõtab, on uueks naelats ta puusärgis. Ta teab seda ja seegipärast ta pifendab meel joomist. Mõnikord hakkab ta meeleheitlikku wõitlust oma waenlasega, kuid waid, et paremini tunda oma nõrkust — ta wõitleb otseku oma hinge eest; mahu on end pöiminud ta kaela ja ihu ümber ja roheliste filmadega waatab ta oma õhwtile filmi, lakkudes ta huuli oma mürgiste keetega. Mees wõitleb tõwasti, kuid wajub kofku wõitluses.

Lubage mind ehitada töhisündmus. Noormees sooritas ülikooli eksamid kõrgeimate tiituseõnadega. Teda austadi väga ja loomult oli ta puhas. Umbes samal ajal, kui ta oma eksamist tegi, kohtas teda suur õnnetus, pärides umbes 2 miljonilise varanduse.

„Nüüd tahan maadata maailma, enne kui käie andumusega hakkain tööle.“ Mit ta ütles ja tegigi. Märviline ja tumbeline oli ta iseloomult. Ühis peremeste hotelli ja hakkas jooma. Ei taha jälgida teda ta efsiteel. Mõne aja pärast ütles restoraanti peremees: „Kuule, — sina ja mina oleme tuttavad iseteskis ja me tunneme maailma, seal äri käib sõpruse ees. Tead milline restoraan mul on — siin on naisigi ja, wõib olla, on nad liig õrnatundelised, kuid see ei kuulu sija. Nad kaebawad, et ja tuled koju hilja õffel ja pead paha elu. See ei tõlba. Urwan, on parem kui õffid omale korteri mujalt: Oleme hoolimata sellest sõbrad itkagi, kuid parem meile mõlemile on siiski, kui teije korteri wõtad.“

„Eeda ta tegigi. Kuhu ta läks? Kas paremasse wõõrastemaija? Ei, hullemasse weel. Iga lamn, mida mees sellel teel astub, wiib alla poole, ei kunagi ülespoole. Ta asus paika, kus sai pidada wähe pahemat elu kedagi waewamata. Kuid, kui ta sealgi muutus wäljakannatamatuks, aeti sealtki minema.“

Pahemasse, pahemasse, ifka pahemasse paika ta rändas: iga sammuga waid allapoole. Rahetja aastat mõddus. Ta istus kõrtsis, — raste on mul seda kirjeldada — sellises paigas, kus oli narid, millel mehed said wälja magada pummelulust ja kus neile pakuti suppi, mida nimetati „tõiksuguseks leemeks“. Wäris wilets peia oli see. Ta istus kaitfisel toolil, färgita, ümber armetu fuub, mis nõõpideta lõugadeni oli pandud kiini; määrdinud miltis pähe tõmmatud; rüste kähär tuff oli weel kaunis ja laktiw; teije jalga oli tõmmatud wana kalofis, teifes polnud jedagi. Seal ta istus jalad õieli, ristis kättega, magades ja norfades. Teisi jätfeid, kes olid sama paha õhwrifis sattunud, oli siin seal ruumis. Peremees astus fisse.

„Silmad lahti! Tõuse üles! Mida ja siin teed? Kas ja ei tõuse?“

„Mispärast räägite minuga sel kombel?“

„Eeda saate teada. Wälja mu majast!“

„Mida sellega mõtlete?“

„Ei saa wedelebda siin kauemini: oled muhtluseks ainult — korista end!“

„Kuidas nii minuga räägite?“

„Mäed weel, mis mu mõte on, kui ja kofje ei kao!“

„Urge tulge käfifsi kallale! Ütlen seda teile, et ei ärata mus kuradit. Urge puutuge mind! Kuidas räägite minuga nii? Kui tulin sija alul olite mu wastu wiifatas, wiina eest wõfite uu rahad, andfite mulle kõige parema nari majas ja palju kordi aitafite mind magama, kui olin purjus. Miltis fitt nüüd nii räägite?“

„Wõi miltis nii räägin? Seepärast, et ja pole sama mees, kui esimeist korda sija tulles.“

„Ei ole jama mees, kas pole? See on tõsi. Urge puutuge mind, seda ütlen! Ta ütleb, et ma pole sama inimene, kui sija tulles. Hea, tahan minna, ei teil tarwitfe mind ajada minema, lähen itse. Ta ütleb, et ma pole samafugune wäljanägamiies, kui enne, ei tunne neid samu tundeid. Waata mind, seefuguseks sina mind ja minufuguseid oled teinud. Mäletan weel aega, miffal pidafin üliõpilafite terwitufõne, ja nüüd on muft tulnud inimestele muhifus. Nüüd lähen. Jumalaga!“

Ura ta taarus ja langes tänawrenni. Seal nad tõfifid ta üles ja wiifid tagasi maija. Kuid peremees teeldus teda wastu wõtmat ja nad kaufid ta teidriese õlgedele. Jõuti selgufele, kes ta on ja saadeti sõna ühele ta endifele koolifõbrale, kes oli seal linnas kohtunifus. See kiirustas sinna ja ütles:

„Tom, mana sõber, oled sina see?“

„Olen, fõit mis minust weel järele on.“

„Halwasti on asjad, Tom.“

„Mii halwasti, kui wähegi wõiwad.“

„Ura räägi nii, wana kaaswõitleja. Olen tulnud aitama sind jälle üles ja sinu eest hoolifema. Ei jäta sind enne, kui saad jälle üles.“

„Ei, on liig hilja; ei kunagi enam tõuse üles — sija paika suren. Ta ütleb, et ma pole sama mees, milline olin, ja sija heidan hinge. Tahan sija furra, lootka pole mul midagi.“

„Tom, ära nii räägi! Kas ja ei mäleta endiseid õnnelikke aegu?”

„Mäletan, väga hästi.”

„Mut julgust siis ainult!”

„Ei saa enam. Võid veel suudelda mind Niilo?”

Sõber puudutas huultega surija tursunud palgeid ja see lausus: „Pimedaks hakkab minema.”

„Kuid Tom, Tom, sõber kallid, mõtle sellele, kes ütles: „Tulge minu juure tööle, kes teie waevatud ja koormatud olete.”

„Siis hilja, Niilo. Ära jäta mind, ära jäta! Oh, kui pimedaks, kui pimedaks lähebi!” Veel väaneldes püüdis ta end üles ajada ja ütles:

„Mäidendi viimane waatus on lõppemas.” Kohe ta wajus tagasi ja suri.

Do, sõbrad, kole kardetaw on käia wale suunas! Õpetatud mehed waidawad, et 8 inglise maili (12 km) kõrgusel maapinnast mingi asi ei wõi elutseda. Zuba 8 maili kõrgusel surm. Mända 9 maili sinna wõi teise poole, ja sa tuled tagasi koju, elu, õune, rahu ja armastuse maitsemisele, kuid sinna ülespoole — surm! Tee pikku ei ole nii tähtis, waid sellelt, millises suunas lähed, oleneb kogu su edu. Inimehed ütlevad, et kui nad märkawad joomastawate jookide paha mõju, lõpetawad nad joomise. Noored mehed, kas mõistate, mis on jooma himu? Sumal andku, et te oma kogemuse põhjal ei pruugiks seda kunagi teada!

*

Nord kuulsin kedagi meest ütlemat — jeda kunagi ei unusta: „Do, milline oli mu elu, enne kui tegin karstuse töötuse! Olin wilets, armetu joodik, ega olnud midagi aastaid enam elanud õnnemisi omale naisle wastu. Kuid just siis, kui kirjutasin oma nime alla karstustöötusele, oli esimene mõte:

„Mida küll wõib Maria tunda, kui jutustan talle, mis on sündinud? Ta waene on nii wilets ja waevatud, kindlasti ta minestab.”

Ei teadnud, kuidas üladatsin ma talle jeda teatada. Kui tulin koju, oli ta kummaril pliiida ees ja tohendas tuhkta. Kui astusin sisse, ei waadanudki ta üles, — see ei olnud mõnel ajal olnud ta wiisiks. Harilikult oliin annud talle, millal löögi, millal hooi jalaga ja mõnikord oliin näratlenud uit, et ta süda oli peaaegu lõhkenas. Ta ei waadanudki minu peale. Küsisin endalt, mis ma peats tegema. Rõhkestasin jalgadega — ta ei pööranud.

„Maria, Maria!” — ütlesin. „Ja.” — „Ma arwan, ja wäsitad end liiga, Maria. Sa oled palju lahjem nüüd kui enne — ja teed liiga palju tööd, Maria.”

„Teen tööd!” ütles ta. „Ma pean tegema tööd, kuidas muidu läheksi! Lastel ei ole leiba raafugi ka täna õhtuks,” ja ta pea wajus alla.

„Maria, ei sul pruugi nii kangesti teha tööd, mina aitan sind.” „Sina?”

„Maria, Maria, — mina olen teinud karstustöötuse.”

Ta tõusis ja langes kohe minestanult mu käte wahale ja ma ei wõi tial unustada, kui kaunis oli ta nägu seal lamades. Do, kuidas ma nutsin. Pisarad woolasid kuuma weena mööda mu põski ja kuffusid ta näole. Ta silmaugud olid nii sinised ja kartsin, et ta wapt kunagi ei toibu enam, kuid ta elab waelgi, elab hästi ja tänab Sumalat iga päew ja õb minu karstustöötusest. Mul on nüüd wäike maalapite ja lapsed käiwad pühapäewatoolis, kuid kunagi ei unusta, mida tundsin weldes: „Maria, Maria, ma olen teinud karstustöötuse.”

*

Mõelge waid kannatusi, mida joodiku omased peawad kannatama — mitte ainult lapsed, waid naisedki. Mulle on oma elust jutustanud paljud joodikute naised, paljud naised, kelle süda on murdunud ja kellele elu on waid raste koorem, paljud, kes algasid oma elu sama rõõmsasti, helgete lootustega, kui paljud reifki, kuid kelle lootused on kadunud nüüd õb pimebuzje. Kui mina loefin teile mõningaid lauseid neist kirjadesest, wõiksite märgata, et need on ääretuist walubest täidetud südamete kirjutatud.

Mis on joodiku naine? Mõelge seda noored neid, mõelge sellele! Ma ühendatud eluks ajaks mehega, teda ei saa austada, seotud taga jibemeil, mida on mõimata purustada. Ma arvan, et kohtupäeval tõusevad need allarõhutatud naised nende meeste vastu üles, kes läed ristis on võinud liigumalt maadata, kuidas neid nende rõhujate raudtabjad on lõtkunud, sõrmegi liigutamata, et hävituse laenet taistada. Zoomari naise elulugu võib kirjutada p i i a r a t e g a ja w e r e g a, ja pole seda meest, kes oleks nii tugev, et ta võiks lugeda seda.

165.00 paritsalale seas, kes mõõdunud aasta jookkul rajutafid linnabõmajafid, leidus 15 kunstnikku, 16 teadusmeest, 18 õpetajat, 13 muusikameest ja 20 üliõpilast.

Suur wastutus.

Koosolekul hakkas käima joodik sadulsepp, üks maru-joodik, kes ei leppinud enam liht wiinaga, waid „denaturkat“ tarwitas juba oma himu kustutamiseks. Mees, kes oli otfitud ja hinnatud mees oma tööalal ja head raha sellega teenis, jõi aga kõik maha. Koosolekul sattus Jumala sõna südamesse, kui kuulutaja rääkis Laatsaruselt, wõrreldeis teda paljudega, kes nagu Laatsarus juba haifewad pattudes. Mees tuli eestpalwele ja suure nutuga otfis armu ning päästmist omast õnnetuist elust, tundes, et ainult Jshand võib teda päästa sellest.

Mis tegid omaksed? Selle asemel, et olla rõõmsad mehe mõistliku sammude üle, ütlesid nad: „Wiina joomise võib ta küll jätta, aga italgi mitte hakata Jumalat paluma.“ Tehti igasuguseid takistusi ja mees jäigi ära, kuid langes ka uuesti joomisse. Ei saa neid kahte asja eraldada üksteisest — Kristuist ja wabaduist. Müüid joojaid olekus tihti weel nuttis ja kurtis ta oma seisutorda, ijegi wõis peast korrata kuulutaja kõnet — rääkis ka sellest oma joomasõpradele — kuid ei jõudnud enam tõusta.

Mis oli selle lõpp? Mõni aeg peale seda poos mees enese üles. Saatan sai oma. Kuid, kes olid tõuganud teda tagasi sellele teele? Meed, kes oleks pidanud abiks olema mehele, tõukasid ta alla, takistades käia Jumala sõna juures. Kas tord igaweses ajas see mees ei tõuse Jumala kohtujärje ees üles ja ei süüdistata neid, kes saatsid ta hukka, rüttasid ühe päästmise järel sirutaja uppuja tagasi lainetesse.

Ja tõsine on Jumala sõna nende kohta: „Aga kes pahandab ühte neistfinatseist pisukesest, kes minusse usuwad, sellele oleks parem, et üks weiskikivi tema kaela peaks poodama ja teda ära uputatama kõige sügawama mere kohta“ Matt. 18 : 6.

Jumala kohus on tõsine nende üle.

Toimetaja **Peeter Sink**. „Wõta ja loe“ hind 2 senti; 10 tütti — 15 senti. Jmub 2 x tuus. Massab aastas 50 f., 1/2 a. 25 f. Tellige, lewitage ja paluge! Toetusi traktat-misjonu heaks, tellimisi ja kaastööd saata toimetaja aadressil — Koibu 68-b-6, Tallinn. Tellida võib ka Briti ja Wälisk. Piiblitsestist, Nataskaewu 4, Tallinn; jcaalamas saada ka igasuguseid piibleid ja piibliõsi.

R.Ü. „Kälvaja“ trüff, Keilas 1932.